ZBIÓR

UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY

ROK I Warszawa, dnia 25 października 1937 r. Nr 18

TREŚĆ:

72.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 27 września 1937 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o nadaniu orzeczeniu Komisji Rozjemczej z dnia 3 sierpnia 1937 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw przemysłu włókienniczego na obszarze m. st. Warszawy i województw: łódzkiego, warszawskiego i kieleckiego.

(Dz. U. R. P. z dnia 16 października 1937 r. Nr 73, poz. 534)

Na podstawie art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o komisjach rozjemczych do załatwienia zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 39, poz. 313) zarządzam co następuje:

§ 1.

Orzeczeniu Komisji Rozjemczej dla przemysłu włókienniczego na obszarze m. st. Warszawy oraz województw: łódzkiego, warszawskiego i kieleckiego z dnia 3 sierpnia 1937 r., zatwierdzonemu zarządzeniem Ministra Opieki Społecznej z dnia 17 sierpnia 1937 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 9, poz. 46), nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich przedsiębiorstw przemysłu włókienniczego na obszarze m. st. Warszawy i województw: łódzkiego, warszawskiego i kieleckiego z wyłączeniem gminy Myszków.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *M. Zyndram - Kościałkowski*

73.

OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 21 października 1937 r.

o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów przemysłu gastronomiczno-hotelarskiego na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego układowi zbiorowemu pracy z dnia 20 września 1937 r.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Związek Zawodowy Kelnerów i Pokrewnych Zawodów w Polsce ZZZ zgłosił do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów przemysłu gastronomiczno-hotelarskiego na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Katowicach w dniu 20 września 1937 r.:

a) po stronie pracodawców przez Związek Restauratorów, Właścicieli Kawiarń i Hoteli na województwo śląskie,

b) po stronie pracowniczej przez Związek Zawodowy Kelnerów i Pokrewnych Zawodów w Polsce ZZZ — Okrąg Śląski.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższeniu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy IX Okręgu (Katowice, ul. Kilińskiego Nr 9) w ciągu dni 14.

Tedmin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

Główny Inspektor Pracy
i Dyrektor Departamentu:

(—) *M. Klott*

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 21.X. 1937 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

Pomiędzy Związkiem Restauratorów, Właścicieli Kawiarń i Hoteli na województwo śląskie a Związkiem Zawodowym Kelnerów i Pokrewnych Zawodów w Polsce ZZZ Okrąg Śląski zawarto układ zbiorowy pracy następującej treści:

Postanowienia ogólne.

§ 1.

Przyjmowanie pracowników i kelnerów odbywa się za pośrednictwem społecznego pośrednictwa pracy przy Związku Pracowników Gastronomicznych w Polsce, Oddział w Katowicach, za poprzednim uzyskaniem zgody Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy. O ile by te biura nie mogły dostarczyć w ogóle lub odpowiedniego pracownika według przedłożonych pracodawcy list bezrobotnych, pracodawca przyjmuje pracownika za pośrednictwem Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy.

§ 2.

Tak pracodawcy, jak też pracownikowi przysługuje prawo 14-dniowego wypowiedzenia stosunku pracy, które może nastąpić tylko 1-szego lub 15-go dnia w miesiącu.

§ 3.

Natychmiastowe wydalenie z pracy może nastąpić w przypadkach dopuszczenia się przez pracownika czynów kolidujących z postanowieniami ustaw karnych i przemysłowych lub też w przypadkach niemoralnego pdowadzenia się pracownika podczas pracy, zaniedbywania przez tegoż obowiązków, nieusprawiedliwionego opuszczania pracy, spowodowania nieuzasadnionych strajków, nieprzestrzegania postanowień niniejszego układu.

§ 4.

Pracownikowi przysługuje prawo w ważnych przypadkach dać za siebie zastępcę w porozumieniu jednak z właścicielem przedsiębiorstwa.

§ 5.

Przynależność pracownika do jakiejkolwiek organizacji zawodowej, politycznej i religijnej, prawnie dozwolonej, jak również branie udziału w strajku ogólnym lub miejscowym, o ile został wywołany względami natury ekonomicznej, tj. poprawy bytu pracowników gastronomicznych, nie mogą służyć za podstawę do natychmiastowego rozwiązania umowy pracy.

§ 6.

Właściciele poszczególnych zakładów uznają mężów zaufania, wybranych w myśl ustawy o radach zakładowych.

Postanowienia szczegółowe.

§ 7.

Tytułem wynagrodzenia pobierają pracownicy kelnerscy 10%, które doliczają gościom do rachunku za podane przez siebie potrawy i napoje w restauracjach i kawiarniach, posiadających koncesje na sprzedaż napojów alkoholowych. W kawiarniach, cukierniach oraz mleczarniach, których właściciele nie posiadają koncesji na podawanie napojów alkoholowych, mogą pracownicy kelnerscy doliczać do rachunku 15%.

§ 8.

Dla uniknięcia przerw w pracy kelnerów otrzymują oni posiłki, które nie stanowią składowej części wynagrodzenia, a są wydawane tylko ze względów porządkowych, a mianowicie:

pracownicy kelnerscy otrzymują w restauracjach pożywienie, a to albo śniadanie i obiad, albo obiad i podwieczorek, albo podwieczorek i kolację; to samo dotyczy kawiarń i cukierni z tą tylko różnicą, że pożywienie składa się z potraw, jakimi te lokale w swoim zakresie dysponują, a w kawiarniach, posiadających koncesję na sprzedaż napojów alkoholowych, pracownik winien otrzymać normalny obiad lub też odpowiedni ekwiwalent pieniężny według umowy z właścicielem; jakość i wartość pożywienia są ustalone indywidualną umową pomiędzy właścicielem i pracownikiem przy współudziale rady zakładowej lub męża zaufania.

§ 9.

Pracownicy przyjmowani do pomocy na dniówki, tzn. „wypomóżki", otrzymują jak w § 7 — 10 i 15%, jak również zwrot kosztów podróży 3 klasą tam i z powrotem do miejsca zamieszkania, o ile nie zamieszkują w miejscu. W sprawie pożywienia stosuje się przepisy § 8.

§ 10.

Pracownik kelnerski ma prawo do korzystania z 1-go wolnego od pracy dnia w tygodniu.

§ 11.

Urlopy dla pracowników udzielane są na zasadzie obowiązującego ustawodawstwa.

§ 12.

Pracownicy kelnerscy wolni są od pracy w 1-szy dzień Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy, jednakże w hotelach muszą wyznaczyć na ten dzień dyżurnych ze swego grona celem obsługiwania gości. W razie sporu, kto ma pełnić dyżur, decyduje rada załogowa lub mąż zaufania.

§ 13.

Znosi się stałe rewiry łącznie z gabinetami. Inkasowanie pieniędzy należy do rewirowego podającego na tym rewirze.

§ 14.

Znosi się liberie z zachowaniem dotychczasowych czarnych stroi, jak: smokingi bądź fraki, ewtl. białe kitle (kaftany) Noszenie numerów uzależnia się od woli właściciela zakładu w zależności od warunków lokalnych.

§ 15.

O ile pracownik kelnerski ma trudności w uzyskaniu należności od konsumenta, wtedy zobowiązany jest zawiadomić o tym właściciela przed opuszczeniem lokalu przez konsumenta.

§ 16.

Portierzy i personel hotelowy otrzymują od rachunków za wynajęte pokoje 25%, a o ile otrzymują posiłek, np. kawę, bułki, to otrzymują 20%, w hotelach zaś poniżej 15 pokoi włącznie otrzymują 20%, albo — o ile otrzymują posiłek — 15%, albo też — o ile istniało tam miesięczne wynagrodzenie z ewentualnymi świadczeniami — to otrzymują dotychczasowe wynagrodzenie wraz z istniejącymi świadczeniami przez czas trwania niniejszej umowy. Rozdzielenie tych procentów uskutecznia się przy udziale rady zakładowej lub męża zaufania. Kelnerzy za podawanie potraw do pokojów dopisują 15% do rachunku za potrawy i napoje.

§ 17.

Układ niniejszy obowiązuje od dnia 21 września 1937 r. do dnia 28 lutego 1939 r. i może być wypowiedziany na 3 miesiące przed upływem tego terminu.

O ile wymówienie w tym terminie nie nastąpi, układ obowiązuje na każdy następny rok z 3-miesięcznym wypowiedzeniem.

Katowice, dnia 20 września 1937 r.

Związek Restauratorów, Właścicieli Kawiarń i Hoteli na województwo śląskie, Zarząd Główny — Katowice

(—) *W. Nowakowski*
(—) *Zygmunt Stańczyk*
(—) *Łukaszek Karol*
(—) *Warchał Gustaw*
(—) *Singer Ernest*

Związek Zawodowy Kelnerów i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział w Katowicach

(—) *Leon Górski*
(—) *Spyra Stanisław*
(—) *Blachut Rudolf*
(—) *Szewioł Józef*
(—) *Daszyński Marian*
(—) *Kubica Michał*

Powyższy układ zawarto na posiedzeniu Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Katowicach w dniu 20 września 1937 r., która obradowała w składzie:

Przewodniczący:

(—) *inż. Kossuth*

Ławnicy:

(—) *Niederliński* (—) *Strykowski*
(—) *Pillnik* (—) *Kubowicz*
(—) *Stańczyk* (—) *Melek*

74.

OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 19 października 1937 r.

o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót budowlanych na obszarze m. Gdyni układowi zbiorowemu pracy z dnia 30 maja 1937 r.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Związek Fabrykantów i Przemysłowców w Gdyni, Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Sekretariat Okręgowy w Gdyni, Związek Pracowników Budowlanych i Pokrewnych Zawodów Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, Sekretariat Okręgowy w Gdyni i Związek Zawodowy Robotników Przemysłu Budowlanego w Polsce ZZZ, Oddział w Gdyni — zgłosiły do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót budowlanych na obszarze m. Gdyni układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Gdyni w dniu 30 maja 1937 r.

a) po stronie pracodawców przez Związek Fabrykantów i Przemysłowców w Gdyni,

b) po stronie pracowniczej przez Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Sekretariat Okręgowy w Gdyni, Związek Pracowników Budowlanych i Pokrewnych Zawodów Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, Sekreta-

riat Okręgowy w Gdyni i Związek Zawodowy Robotników Przemysłu Budowlanego w Polsce ZZZ, Oddział w Gdyni.

Tekst układu zbiorowego pracy, zawartego w dwóch dokumenatch o identycznej treści i za zgodą stron stanowiącego jedną całość — podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy 60 Obwodu (Gdynia, ul. Świętojańska Nr 39) w ciągu dni 14.

Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

Główny Inspektor Pracy
i Dyrektor Departamentu:
(—) *M. Klott*

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 19.X. 1937 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

Pomiędzy:

Związkiem Fabrykantów i Przemysłowców w Gdyni — z jednej strony

a Związkiem Pracowników Budowlanych i Pokrewnych Zawodów Zjednoczenia Zawodowego Polskiego — Sekretariat Okręgowy w Gdyni i Związkiem Zawodowym Robotników Przemysłu Budowlanego w Polsce ZZZ, Oddział w Gdyni — z drugiej strony

zawarto w dniu 30 maja 1937 r. następujący układ zbiorowy pracy:

Pomiędzy:

Związkiem Fabrykantów i Przemysłowców w Gdyni — z jednej strony

a Sekretariatem Okręgowym Centralnego Związku Robotników Przemysłu Budowlanego i Pokrewnych Zawodów w Gdyni — z drugiej strony

zawarto w dniu 30 maja 1937 r. następujący układ zbiorowy pracy:

§ 1.

Niniejszy układ zbiorowy pracy obejmuje pracodawców i pracowników w przemyśle budowlanym na obszarze m. Gdyni, z zastrzeżeniem postanowień § 2.

§ 2.

Pracodawcy zobowiązują się wypłacać robotnikom pracującym poza obszarem m. Gdyni, a zaangażowanym i stale mieszkającym na obszarze m. Gdyni, wynagrodzenie według norm w układzie niniejszym ustalonych, a ponadto zobowiązują się dostarczyć robotnikom w miejscu pracy poza Gdynią odpowiedniego noclegu.

§ 3.

Ustala się na obszarze m. Gdyni dla robotników budowlanych oraz robotników zatrudnionych w przedsiębiorstwach: budowlanych, murarskich, ciesielskich, betonowych, żelbetonowych, robót ziemnych itp. oraz zatrudnionych bezpośrednio przez właścicieli budowli prywatnych — następujące minimalne stawki płac za godzinę pracy:

1) Murarz . . . . zł 1.25
2) Cieśla . . . . „ 1.25
3) Zbrojarz wykonywający samodzielnie na podstawie rysunków konstrukcyjnych gięcie żelaza, układanie i wiązanie armatury na szalowaniu przy pomocy robotników budowlanych . . . . . „ 1.25
4) Cieśla przy robotach szalerskich . . . . . „ 1.20
5) Tragarz, tj. robotnik noszący na plecach cegłę, wapno, cement lub beton oraz materiały te w noszach tylko przy zmianie kondygnacji . . . . „ 0,95
6) Gracownik wykonywający zaprawę murarską, odpowiedzialny za wymagany stosunek piasku, wapna i cementu, przy pomocy robotników budowlanych . . . . „ 0,95
7) Pracownik obsługujący motor, betoniarkę, dźwignię, pompę motorową i inne urządzenia mechaniczne . . . . „ 0,95
8) Robotnik cementowy zatrudniony wyłącznie przy produkcji wyrobów cementowych, jak płyty chodnikowe, krawężniki, licówki itp. . . . . . „ 0,80

9) Robotnik budowlany pracujący przy cieśli . . zł 0,76
10) Robotnik budowlany, tj. pomoc na budowie wszelkiego rodzaju, przy zbrojarzach, murarzach, do noszenia materiału drzewnego, stawiania rusztowań murarskich, przy taczkowaniu wszelkich materiałów budowlanych itp. . . . . „ 0,76
11) Robotnik ziemny przy wykopach wszelkiego rodzaju . . . . „ 0,71
12) Robotnik młodociany od 18 do 21 lat . . . . „ 0,60

§ 4.

Ustala się specjalne dodatki do minimalnych stawek płac przy niżej wymienionych pracach w następującej wysokości:

a) przy trudniejszych pracach murowych lub tynkowych, jak np. licowanie ozdobne ścian licówką, murowanie trudniejszych sklepień, murowanie filarów wielobocznych, ciągnięcie i gierowanie ozdób architektonicznych, ozdobne tynkowanie ścian frontowych, sztablatury, tynki szlachetne, samodzielne ustawianie futryn itp. 10%
b) przy tynkowaniu ścian wewnętrznych filcowanych i zwykłych zewnętrznych 5%
c) przy robotach morskich, wodnych, o ile pracownik pracuje w wodzie 10%
d) pzy wykonywaniu smarowania materiałami izolacyjnymi palącymi (jak np. carbolineum) . . 10%
e) przy pracach w studniach i szachtach na głębokości ponad 5 metrów 10%
f) przy pracach na wysokości ponad 25 metrów . 10%

§ 5.

Na wypadek stosowania przy robotach budowlanych systemu akordowego stawki jednostkowe za pracę w akordzie powinny być obliczane w taki sposób, aby zarobek ogólny robotnika akordowego był co najmniej o 25% wyższy od płacy dniówkowej robotnika odpowiedniej kategorii.

§ 6.

Wypłaty zarobków dokonywa się nie rzadziej niż co dwa tygodnie, w środę, bezpośrednio po ukończeniu pracy i na miejscu jej wykonywania.

Każdy pracownik winien otrzymać książeczkę obrachunkową, niezależnie od ilości zatrudnionych robotników u pracodawcy.

§ 7.

Z prawa pierwszeństwa w przyjmowaniu do pracy korzystają przede wszystkim pracownicy miejscowi, przy koniecznej zaś redukcji zwolnieniu podlegają pracownicy pozamiejscowi.

Przy zwolnieniu pracowników, którzy przepracowali u pracodawcy co najmniej trzy tygodnie, cieśle i murarze otrzymują $1/2$ godziny na uporządkowanie narzędzi.

§ 8.

W przypadku podpisania przez pracownika w chwili zwolnienia go z pracy oświadczenia, w którym zrzeka się wszelkich pretensyj do pracodawcy, oświadczenie to nie przeszkadza dochodzeniu przez pracownika pretensyj z tego tytułu, że pracodawca wynagradzał go poniżej stawek przewidzianych w niniejszym układzie.

§ 9.

Warunki umowy indywidualnej o pracę mniej korzystne dla robotnika, niż przewiduje niniejszy układ, są nieważne i ulegają zastąpieniu z mocy prawa przez odpowiednie postanowienia niniejszego układu, natomiast warunki korzystniejsze pozostają w mocy.

§ 10.

Niniejszy układ zbiorowy strony zawierają na okres od 6 czerwca 1937 r. do 15 października 1938 r. z tym, że układ zostanie pzedłużony automatycznie na rok następny w razie niewypowiedzenia go przez jedną ze stron na miesiąc przed upływem ważności układu.

Gdynia, dnia 30 maja 1937 r.

Za Związek Fabrykatnów i Przemysłowców w Gdyni:

(—) *J. Kunert*
(—) *St. Pyjor*

Za Związek Fabrykantów i Przemysłowców w Gdyni:

(—) *Jan Klujew*
(—) *St. Pyjor*
(—) *J. Kunert*

Za Związek Pracowników Budowlanych i Pokrewnych Zawodów Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, Sekretariat Okręgowy w Gdyni:

(—) *J. Doliński*
(—) *St. Olszewski*
(—) *J. Karolewski*
(—) *M. Fajkowski*

Za Związek Zawodowy Robotników Przemysłu Budowlanego w Polsce ZZZ, Oddział w Gdyni:

(—) *J. Radkowiak*
(—) *J. Ziemba*
(—) *Janusz Czarnecki*

Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Sekretariat Okręgowy w Gdyni.

(—) *mgr A. Paradysz*
(—) *W. Robak*
(—) *A. Połatyński*
(—) *E. Marzec*
(—) *Bładzikowski*
(—) *Jocek*

75.

OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 21 października 1937 r.

o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów przemysłu mineralnego — z wyłączeniem ceramiki, chemicznego, papierniczego — z wyłączeniem pomocników wykwalifikowanych, nakładaczy i nakładaczek przemysłu poligraficznego oraz introligatorów zatrudnionych w zakładach graficznych i kartoniarskich, spożywczego—z wyłączeniem wyrobu i rafinerii cukru oraz przemysłu spirytusowego, galanteryjnego oraz zakładów handlowych na obszarze województwa poznańskiego z wyłączeniem miasta i powiatu Bydgoszcz, miasta i powiatu Inowrocław, miasta i powiatu Gniezno oraz powiatów wyrzyskiego i szubińskiego układowi zbiorowemu pracy z dnia 1 października 1937 r.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe Polskie — Okrąg Poznań,

Związek Zawodowy Robotników Przemysłu Spożywczego w Polsce — Okrąg Poznańsko-Pomorski, Związek Robotników i Rzemieślników Z. Z. P. — Sekretariat Okręgowy w Poznaniu i Centralny Związek Robotników Przemysłu Chemicznego Rzeczypospolitej Polskiej zgłosiły do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów przemysłu mineralnego — z wyłączeniem ceramiki, chemicznego, papierniczego — z wyłączeniem pomocników wykwalifikowanych, nakładaczy i nakładaczek przemysłu poligraficznego oraz introligatorów zatrudnionych w zakładach graficznych i kartoniarskich, spożywczego — z wyłączeniem wyrobu i rafinerii cukru oraz przemysłu spirytusowego, galanteryjnego oraz zakładów handlowych na obszarze województwa poznańskiego z wyłączeniem miasta i powiatu Bydgoszcz, miasta i powiatu Inowrocław, miasta i powiatu Gniezno oraz powiatów szubińskiego i wyrzyskiego układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Poznaniu w dniu 1 października 1937 r.:

a) po stronie pracodawców przez Okręgowy Związek Pracodawców — stowarzyszenie zarejestrowane w Poznaniu,

b) po stronie pracowniczej przez Związek Robotników i Rzemieślników Z. Z. P. w Poznaniu, Związek Pracowników Przemysłu Spożywczego Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w Poznaniu, Związek Pracowników Przemysłu Chemicznego Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w Poznaniu, Centralny Związek Robotników Przemysłu Chemicznego Rzeczypospolitej Polskiej — Okręgowy Sekretariat w Poznaniu, Związek Robotników Przemysłu Spożywczego w Polsce — Okrąg Poznańsko-Pomorski, Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe Rzeczypospolitej Polskiej — Okrąg Poznań, Zjednoczenie Zawodowe „Praca Polska" w Rzeczypospolitej Polskiej — Zarząd Okręgowy w Poznaniu i Związek Związków Zawodowych w Polsce, Okręgowa Rada Zawodowa — Poznań.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki

Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy X Okręgu (Poznań, ul. Dąbrowskiego Nr 35/37) w ciągu dni 14.

Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

Główny Inspektor Pracy
Dyrektor Departamentu:
(—) *M. Klott*

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 21.X. 1937 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

Pomiędzy Okręgowym Związkiem Pracodawców stow. zarej. w Poznaniu — z jednej strony,

a związkami robotniczymi:

a) Związkiem Robotników i Rzemieślników Z. Z. P. Zarząd Główny w Poznaniu,

b) Związkiem Związków Zawodowych w Polsce — Okręgowa Rada Zawodowa w Poznaniu,

c) Chrześcijańskim Zjednoczeniem Zawodowym Rzplitej Polskiej Okrąg Poznań,

d) Centralnym Związkiem Rob. Przem. Chemiczn. Rzplitej Polskiej — Okręgowy Sekretariat w Poznaniu,

e) Związkiem Zaw. Rob. Przemys. Spożywczego w Polsce — Okrąg Poznańsko-Pomorski w Poznaniu,

f) Zjednoczeniem Zawodowym „Praca Polska" — Zarząd Okręgowy w Poznaniu,

g) Zw. Pracowników Przemysłu Chemiczn. Z. Z. P. i

h) Związkiem Pracowników Prz. Spożyw. Z. Z. P. — z drugiej strony

zawarto następujący układ zbiorowy pracy:

§ 1.

W zakładach przemysłu mineralnego (z wyłączeniem ceramiki), chemicznego, papierniczego (z wyłączeniem pomocników wykwalifikowanych, nakładaczek i nakładaczy przemysłu poligraficznego oraz z wyłączeniem introligatorów zatrudnionych w zakładach graficznych i kartoniarskich), spożywczego (z wyłączeniem wyrobu i rafinerii cukru i z wyłączeniem przemysłu

spirytusowego), galanteryjnego oraz w zakładach handlowych obowiązują następujące płace godzinne:

Kategorie pracowników	Poznań i gmina Luboń	Miasta powyżej 10 tysięcy mieszkańców oraz Antoninek i Czerwonak	Miasta poniżej 10 tysięcy mieszkańców oraz Kobylepole i Drawski Młyn	Gminy wiejskie
	Zł	Zł	Zł	Zł
1) Rzem. w pierw. 2 lat. po wyucz.	0,66	0,63	0,59	0,56
2) „ od 2 — 4 lat „ „	0,79	0,75	0,71	0,67
3) „ ponad 4 lata „ „	0,89	0,84	0,80	0,75
4) „ żonaty kat. 2-ej otrzyma płace kat. 3-ej				
5) Robotnik przyuczony	0,66	0,63	0,59	0,56
6) „ zwycz. od 15—18 lat	0,31	0,30	0,28	0,27
7) „ „ „ 18—21 „	0,51	0,48	0,46	0,43
8) „ „ ponad 21 „	0,65	0,62	0,58	0,55
9) Robotnica od 15 — 18 lat	0,26	0,25	0,23	0,22
10) „ „ 18 — 21 „	0,31	0,30	0,28	0,27
11) „ ponad 21 „	0,37	0,35	0,33	0,31
12) Woźnice otrzymują do wyżej wymienionych płac robotniczych tygodniowo więcej	2,70	2,60	2,40	2,30

§ 2.

Przy pracach na montażu poza obrębem miasta płaci się pracownikom fizycznym i warsztatowym 15% ponad płace godzinne, poza tym otrzymują oni strawne i mieszkanie.

§ 3.

Płace akordowe i premiowe regulują poszczególne przedsiębiorstwa indywidualnie, przy czym gwarantuje się co najmniej stawki godzinne.

§ 4.

Taryfowe płace godzinne, wymienione w § 1-szym, są płacami minimalnymi dla odnośnych kategoryj pracowników. Płac tych nie wolno obniżać; płace te mogą być jedynie podwyższone poszczególnym pracownikom w zależności od ich zdolności i okresu czasu przepracowanego w danym zakładzie pracy.

§ 5.

Układ niniejszy obejmuje swym zasięgiem obszar województwa poznańskiego.

Wyłącza się z pod działania układu: Bydgoszcz miasto i powiat, Inowrocław miasto i powiat, Gniezno miasto i powiat i powiaty: Wyrzysk i Szubin.

Poza tym ustanawia się cztery klasy miejscowości, a mianowicie:

do klasy I-ej należą Poznań i gmina Luboń,

do klasy II-ej należą wszystkie miasta powyżej 10 tysięcy mieszkańców i gminy: Antoninek i Czerwonak,

do klasy III-ej należą wszystkie miasta poniżej 10 tysięcy mieszkańców i gminy: Kobylepole i Drawski Młyn,

do klasy IV-ej należą gminy wiejskie.

Klasa I	stosuje	płace	ustalone dla Poznania	
Klasa II	„	„	o 5%	niższe
Klasa III	„	„	o 10%	„
Klasa IV	„	„	o 15%	„

(Wyliczone stawki dla poszczególnych klas zobacz § 1-szy).

§ 6.

Podział przemysłów na grupy przyjęto według klasyfikacji zawodów Komisji przy Głównym Urzędzie Statystycznym w Warszawie.

§ 7.

Układ niniejszy obowiązuje od dnia 1 października 1937 r. do 30 września 1938 r. z jednomiesięcznym wypowiedzeniem.

W razie niewypowiedzenia układ przedłuża się na czas nieokreślony z zachowaniem jednomiesięcznego wypowiedzenia pod koniec miesiąca kalendarzowego.

Poznań, dnia 1 października 1937 r.

P r a c o d a w c y:

Okręgowy Związek Pracodawców, stowarzyszenie zarejestrowane w Poznaniu

(—) *St. Stempniewicz* prezes

(—) *Zegalski* syndyk

P r a c o w n i c y:

Związek Rob. i Rzem. Poznań, ul. Półwiejska 20
(—) *W. Pawlak*

Związek Pracowników Przemysłu Spożywczego Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w Poznaniu
(—) *L. Sobkowiak*

Związek Pracowników Przemysłu Chemicznego Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w Poznaniu
(—) *L. Sobkowiak*

Centralny Związek Rob. Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej Okręgowy Sekretariat
(—) *Rybczyński*

Zw. Rob. Przem. Spożywczego w Polsce, Okrąg Poznańsko-Pomorski
(—) *Rybczyński*

Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe Rzplitej Polskiej, Okrąg Poznań
(—) *St. Bresiński*

Zjednoczenie Zawodowe „Praca Polska" w Rzplitej Polskiej Zarząd Okręgowy w Poznaniu
(—) *M. Michalski*

Związek Związków Zawod. w Polsce, Okręgowa Rada Zawodowa — Poznań
(—) *Sobański*

76.

OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 21 października 1937 r.

o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów przemysłu metalowego na obszarze województwa poznańskiego z wyłączeniem miasta i powiatu Bydgoszcz, miasta i powiatu Inowrocław, miasta i powiatu Gniezno oraz powiatów wyrzyskiego i szubińskiego układowi zbiorowemu pracy z dnia 1 października 1937 r.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Związek Metalowców, Hutników i Robotników Fabrycznych Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, Oddział w Poznaniu, zgłosił do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów przemysłu metalowego na obszarze województwa poznańskiego z wyłączeniem miasta i powiatu Bydgoszcz, miasta i powiatu Inowrocław, miasta i powiatu Gniezno oraz powiatów wyrzyskiego i szubińskiego układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Poznaniu w dniu 1 października 1937 r.

a) po stronie pracodawców przez Okręgowy Związek Pracodawców, stowarzyszenie zarejestrowane w Poznaniu,

b) po stronie pracowniczej przez Związek Metalowców, Hutników i Robotników Fabrycznych Zjednoczenia Zawodowego Polskiego — Oddział w Poznaniu, Poznańsko-Pomorski Sekretariat Okręgowy Związku Robotników Przemysłu Metalowego w Polsce, Zjednoczenie Zawodowe „Praca Polska" w Rzeczypospolitej Polskiej — Zarząd Okręgowy w Poznaniu, Związek Robotników i Rzemieślników Zjednoczenia Zawodowego olskiego w Poznaniu, Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe Rzeczypospolitej Polskiej — Okrąg Poznań i Związek Związków Zawodowych w Polsce, Okręgowa Rada Zawodowa w Poznaniu.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki

Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy X Okręgu (Poznań, ul. Dąbrowskiego nr 35/37) w ciągu dni 14.

Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

Główny Inspektor Pracy
i Dyrektor Departamentu:
(—) *M. Klott*

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dnia 21.X. 1937 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

Pomiędzy Okręgowym Związkiem Pracodawców, stow. zarejestrowane w Poznaniu — z jednej strony

a związkami robotniczymi:

a) Związkiem Metalowców, Hutników i Robotników Fabrycznych Z. Z. P., Sekretariat w Poznaniu,

b) Poznańsko - Pomorskim Sekretariatem Okręgowym Związku Robotników Przemysłu Metalowego w Polsce w Poznaniu,

c) Chrześcijańskim Zjednoczeniem Zawodowym Rzeczypospolitej Polskiej, Okrąg Poznań,

d) Związkiem Związków Zawodowych w Polsce — Okręgowa Rada Zawodowa w Poznaniu,

e) Zjednoczeniem Zawodowym „Praca Polska, Zarząd Okręgowy w Poznaniu i

f) Związkiem Robotników i Rzemieślników Z. Z. P. w Poznaniu — z drugiej strony

zawarto następujący układ zbiorowy pracy:

§ 1.

Od dnia 1 października 1937 r. obowiązują w zakładach przemysłu metalowego następujące płace godzinne:

Kategorie pracowników	Poznań i gmina Luboń	Miasta powyżej 10 000 mieszkańców oraz Antoninek i Czerwonak	Miasta poniżej 10 000 mieszkańców oraz Kobylepole i Drawski Młyn	Gminy wiejskie
	Zł	Zł	Zł	Zł
1) Rzem. w pierw. 2 lat. po wyucz.	0.66	0.63	0.59	0.56
2) „ od 2—4 lat po wyucz.	0.79	0.75	0.71	0.67
3) „ ponad 4 lata po wyucz.	0.89	0.84	0.80	0.75
4) „ żonaty kat. 2-ej otrzym. płace kat. 3-ej				
5) Robotnik przyuczony	0.68	0.65	0.61	0.58
6) „ „ podcz. montażu	0.71	0.68	0.64	0.61
7) „ zwycz. od 15—18 lat	0.31	0.30	0.28	0.27
8) „ „ „ 18—21 „	0.51	0.48	0.46	0.43
9) „ „ ponad 21 „	0.65	0.62	0.58	0.55
10) Robotnica od 15—18 lat	0.26	0.25	0.23	0.22
11) „ „ 18—21 „	0.31	0.30	0.28	0.27
12) „ ponad 21 „	0.37	0.35	0.33	0.31

§ 2.

Przy pracach na montażu poza obrębem miasta płaci się pracownikom fabrycznym i warsztatowym 15% ponad płace godzinne, poza tym otrzymują oni strawne i mieszkanie.

§ 3.

Płace akordowe i premiowe regulują poszczególne przedsiębiorstwa indywidualnie, przy czym gwarantuje się co najmniej stawki godzinne.

§ 4.

Taryfowe płace godzinne, wymienione w § 1-ym, są płacami minimalnymi dla odnośnych kategorii pracowników. Płac tych nie wolno obniżać, mogą one być jedynie podwyższone poszczególnym pracownikom w zależności od ich zdolności i okresu czasu przepracowanego w danym zakładzie pracy.

§ 5.

Układ niniejszy obejmuje swym zasięgiem obszar województwa poznańskiego.

Wyłącza się z pod działania układu: Bydgoszcz miasto i powiat, Inowrocław miasto i powiat, Gniezno miasto i powiat i powiaty: Wyrzysk i Szubin.

Poza tym ustanawia się cztery klasy miejscowości, a mianowicie: do klasy I-ej należą Poznań i gmina Luboń,

do klasy II-ej należą wszystkie miasta powyżej 10.000 mieszkańców i gminy Antoninek i Czerwonak,

do klasy III-ej należą wszystkie miasta poniżej 10.000 mieszkańców i gminy: Kobylepole i Drawski Młyn,

do klasy IV-ej należą gminy wiejskie.

Klasa I stosuje płace ustalone dla Poznania.

Klasa II „ „ o 5% niższe

Klasa III „ „ o 10% „

Klasa IV „ „ o 15% „

(Wyliczone stawki dla poszczególnych klas zobacz § 1-y)

§ 6.

Niniejszy układ obejmuje wszystkie zakłady przemysłu metalowego, zaliczone do grupy V, oraz przemysł maszynowy grupy VI według klasyfikacji zawodów Komisji przy Głównym Urzędzie Statystycznym w Warszawie.

§ 7.

Układ niniejszy obowiązuje od dnia 1 października 1937 r. do 30 września 1938 r. z jednomiesięcznym wypowiedzeniem.

W razie niewypowiedzenia układ przedłuża się na czas nieokreślony z zachowaniem jednomiesięcznego wypowiedzenia pod koniec miesiąca kalendarzowego.

Poznań, dnia 1 października 1937 r.

Okręgowy Związek Pracodawców, stowarzyszenie zarejestrowane w Poznaniu

(—) *St. Stempniewicz* (—) *Zygalski*
prezes syndyk

Związek Metalowców, Hutników i Rob. Fabrycznych Z. Z. P. Oddział w Poznaniu

(—) *Sobkowiak*

Poznańsko - Pomorski Sekretariat Okręgowy Związku Robotn. Przemysłu Metalowego w Polsce

(—) *Rybczyński*

Zjednoczenie Zawodowe „Praca Polska" w Rzeczypospolitej Polskiej, Zarząd Okręgowy w Poznaniu

(—) *Michalski*

Związek Robotników i Rzemieślników Z. Z. P., Poznań

(—) *W. Pawlak*

Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe w Rzeczypospolitej Polskiej, Okrąg Poznań

(—) *St. Breziński*

Związek Związków Zawodowych w Polsce, Okręgowa Rada Zawodowa, Poznań

(—) *Sobański*

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

ZAMÓWIENIA I WPŁATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA UL. DŁUGA 38/40.

Drukarnia Państwowa Nr 94090. 21.X.1937. 1000.

Prenumerata roczna 20 zł. **Cena niniejszego numeru 50 gr.**